

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy, soudkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudce JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobkyně: **L. S.**, zastoupené Mgr. Mojmírem Přívarou, advokátem se sídlem Kamenická 2378/1, Plzeň, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **P. D.**, zastoupený Mgr. Ing. Jindřichem Hrochem, advokátem se sídlem Bohuslava ze Švamberka 1284/12, Praha 4, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 4. 2015, č. j. 10173/15/5100-41458-702154, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 8. 2019, č. j. 8 Af 41/2015 – 48,

t a k t o :

- I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 8. 2019, č. j. 8 Af 41/2015 – 48, **se zrušuje.**
- II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 4. 2015, č. j. 10173/15/5100-41458-702154, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Rozhodnutí Finančního úřadu pro hlavní město Prahu, územní pracoviště pro Prahu 10, ze dne 11. 6. 2014, č. j. 3939006/14/2010-25201-109657, ve znění rozhodnutí o opravě zřejmých nesprávností ze dne 20. 8. 2014, č. j. 5184816/14/2010-25201-109657, **se zrušuje.**
- IV. Žalovaný ani osoba zúčastněná na řízení **nemají** právo na náhradu nákladů řízení o žalobě ani o kasační stížnosti.
- V. Žalovaný **je povinen** uhradit žalobkyni náhradu nákladů řízení o žalobě a o kasační stížnosti ve výši 24.450 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce stěžovatelky Mgr. Mojmíra Přívary, advokáta.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a řízení před městským soudem

[1] Finanční úřad pro hlavní město Prahu, územní pracoviště pro Prahu 10 (dále jen „správce daně“ nebo „správní orgán I. stupně“), vydal dne 18. 2. 2014 ve věci daňové exekuce nařízené exekucními příkazy ze dne 1. 10. 2012, č. j. 5717406/12/010941107374, a ze dne 16. 9. 2013, č. j. 4867570/13/2010-25201-109657, dražební vyhlášku, a to za účelem vymožení daňových nedoplatků dlužníka M. H.. Předmětem dražby nařízené na 21. 5. 2014 byl spoluvlastnický podíl o velikosti $\frac{1}{2}$ váznoucí na těchto nemovitých věcech: pozemek parcelní číslo st. X, o výměře 189 m², zastavěná plocha a nádvoří s příslušenstvím, rodinný dům č. p. X, na pozemku parcelní číslo st. X a garáž bez č. p./č. e., vše v katastrálním území L. X, obec K. n. V., okres Mělník, zapsané na LV číslo X (dále také „dražené nemovitosti“). V dražební vyhlášce mezi jiným poučil dražitele o *možnosti učinit nabídku předražku dle § 336ja zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu* (dále jen „o. s. ř.“). Je vhodné předeslat, že žalobkyně je ideální spoluvlastnicí zbývající poloviny nemovitých věcí a v rodinném domě bydlí.

[2] Dražba proběhla dne 21. 5. 2014. Dražby se zúčastnila mimo jiné i žalobkyně, neučinila však nejvyšší dražební podání. Správce daně rozhodnutím o udělení příklepu ze dne 11. 6. 2014, č. j. 3939006/14/2010-25201-109657, ve znění rozhodnutí o opravě zřejmých nesprávností ze dne 20. 8. 2014, č. j. 5184816/14/2010-25201-109657, udělil příklep vydražiteli P. D. – osobě zúčastněné na řízení - na uvedené dražené nemovitosti za 720.000 Kč.

[3] Žalobkyně po vydání rozhodnutí o udělení příklepu písemně navrhla dne 28. 5. 2014 správci daně, že chce nabýt vydraženou nemovitost alespoň za částku o čtvrtinu vyšší, než bylo nejvyšší podání, konkrétně za 1.000.000 Kč (učinila nabídku předražku dle § 336ja o. s. ř.). Požádala současně správce daně o sdělení čísla účtu a variabilního symbolu pro zaplacení předražku. Předražek poukázala na účet správce daně dne 2. 6. 2014.

[4] Správce daně vyzval osobu zúčastněnou na řízení (vydražitele) dle § 336ja odst. 3 o. s. ř. ve spojení s § 177 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, aby do tří dnů od doručení výzvy sdělila, zda zvyšuje své nejvyšší podání na částku nejvyššího předražku. Ta podáním ze dne 26. 6. 2014 správce daně upozornila na skutečnost, že v projednávané věci nešlo uplatnit předražek, neboť ten dopadal až na exekuční řízení zahájená nejdříve 1. 1. 2013, neboť zákon č. 396/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (dále jen „novela o. s. ř. č. 396/2012 Sb.“), nabyl účinnosti právě až k 1. 1. 2013. Exekuční řízení v projednávané věci však bylo zahájeno exekučním příkazem ze dne 1. 10. 2012, tedy před účinností novely, která institut předražku do českého právního řádu zavedla. Poukázala přitom na přechodná ustanovení citované novely. Správce daně dne 14. 7. 2014 vrátil žalobkyni poukázanou částku zpět s odůvodněním, že *institut předražku nelze podle platné právní úpravy použít*.

[5] Proti rozhodnutí o udělení příklepu podala žalobkyně odvolání, o němž žalovaný rozhodl tak, že rozhodnutí správce daně potvrdil a *upřesnil*, že příklep se uděluje na spoluvlastnický podíl - ideální $\frac{1}{2}$ na pozemku parcelní číslo st., zastavěná plocha a nádvoří, o výměře 189 m², to vše zapsáno v Katastru nemovitostí vedeném Katastrálním úřadem pro Středočeský kraj, Katastrální pracoviště Mělník, pro obec K. n. V., část obce L., katastrální území L., na LV číslo, a jeho součástí, které tvoří stavby, rodinný dům č. p. a garáž bez č. p./č. e., postavené na pozemku parcelní číslo s. p. X v katastrálním území L.. Žalovaný zdůraznil, že nesprávné poučení o předražku, který tehdy účinný o. s. ř. neznal, nemělo příčinnou souvislost s udělením příklepu. Správce daně tak nemohl činit, co mu zákon nedovoluje – rozhodnout o předražku.

[6] Proti rozhodnutí žalovaného podala žalobkyně žalobu. V ní uvedla, že se žalovaný nedostatečně zabýval dnem vzniku daňové exekuce, tedy otázkou právní moci exekučního příkazu vydaného dne 1. 10. 2012 a z toho plynoucími důsledky pro okamžik zahájení exekučního řízení. Nesouhlasila rovněž s posouzením možnosti uplatnění předražku a s úvahou žalovaného, že špatné poučení, jehož se jí dostalo, nemohlo mít vliv na udělení příklepu vydražiteli. Naopak zdůraznila, že její rozhodování bylo postupem správce daně vůči ní ovlivněno.

[7] Městský soud žalobu zamítl. V odůvodnění zdůraznil především data jednotlivých procesních úkonů správce daně a rámec právní úpravy dražeb v rozhodném období.

[8] Daňová exekuce byla v projednávané věci zahájena dne 1. 10. 2012, její průběh se proto řídil daňovým řádem a občanským soudním řádem ve zněních účinných do 31. 12. 2012.

[9] Žalobním námitkám ohledně nezákonného postupu správce daně nepřítakal. Příklep nebyl udělen v důsledku porušení zákona při nařízení nebo provedení dražby. Mezi tímto porušením zákona a udělením dražby totiž musí existovat příčinná souvislost, tu soud neshledal. V projednávané věci mohla žalobkyně uplatňovat svá práva. Dražby se zúčastnila, předkupní právo uplatnila, avšak její dražební podání nebylo nejvyšší; správce daně proto v souladu se zákonem udělil příklep osobě zúčastněné na řízení.

[10] Ve většině městský soud převzal závěry žalovaného.

II. Kasační stížnost a navazující podání účastníků řízení

[11] Proti rozsudku městského soudu podala žalobkyně (stěžovatelka) kasační stížnost.

[12] Vadné poučení o možnosti uplatnění předražku mělo naprosto zásadní vliv na průběh dražby. S vědomím možnosti předražku mohla být stěžovatelka v průběhu dražby zdrženlivější. Ačkoliv je poučení v dražební vyhlášce toliko informativního charakteru, mělo potenciál zcela paralyzovat jednání stěžovatelky v průběhu dražby. Nelze trvat na tom, že jednání licitátora či správce daně je nezákonné pouze pokud dražitele zcela vylučuje z účasti na dražbě. Samotný správce daně činil ve věci zaslané nabídky další úkony.

[13] Městský soud se vůbec nevyjádřil k otázce uplatnění předkupního práva před odpočítáváním licitátora a poučení o něm. Rozsudek je proto částečně nepřezkoumatelný.

[14] Žalovaný ve vyjádření ze dne 3. 12. 2019 poukázal na to, že i kdyby bylo poučení v dražební vyhlášce formulováno správně, příklep by za daných skutkových okolností nebyl udělen stěžovateli, ale osobě zúčastněné na řízení, neboť ta učinila nejvyšší dražební nabídku. Hypotetický scénář o vlivu poučení na její chování vznáší stěžovatelka až v kasační stížnosti. V žalobě navíc stěžovatelka prezentovala, že s ohledem na dobrou víru v poučení, se nemusela vůbec účastnit dražby, v kasační stížnosti si však protirečí, když uvádí, že s ohledem na dobrou víru v možnost předražku se na dražbě chovala zdrženlivěji. Rozdílná tvrzení stěžovatelky vyvolávají dojem, že spekulativní námitka nesprávného poučení je zjevně účelová.

[15] Rozsudek městského soudu je přezkoumatelný. S námitkou nesprávného poučení ohledně předkupního práva se městský soud vypořádal v bodu [38] rozsudku, odkázal přitom na rozhodnutí žalovaného.

[16] Osoba zúčastněná na řízení se k doplnění kasační stížnosti vyjádřila tak, že se ztotožňuje se závěry městského soudu. Městský soud se s otázkou poučení o předkupním právu vypořádal v bodu [49] rozsudku.

[17] Stěžovatelka v replice na výše uvedená podání poukazuje na to, že nesprávné poučení o předražku může mít v objektivní rovině, a v subjektivní mělo, vliv na rozhodnutí o příklepu. Ačkoliv žalovaný hovoří o spekulativní námitce, sám vyzval osobu zúčastněnou na řízení (vydražitele), aby správci daně sdělila, zda zvyšuje své nejvyšší podání na částku nejvyššího předražku. Stěžovatelka se neztotožnila s označením námitky nesprávného poučení jako zjevně účelové a poukazuje i na to, že v jejích vyjádřeních žádný rozpor není (nevylučují se).

[18] Bod [38] rozsudku městského soudu je značně obecný. V bodu [49] jsou pouze obecná tvrzení, kterými nebyla a ani být nemohla konkrétní námitka stěžovatelky přezkoumatelně vypořádána. O absenci důvodů svědčí sám fakt, že žalovaný a osoba zúčastněná na řízení se snaží dohledat vypořádání žalobního bodu na zcela odlišných místech odůvodnění rozsudku městského soudu.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[19] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a je tedy projednatelná. Poté přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[20] Předně soud přistoupí k přezkumu námitky nepřezkoumatelnosti rozsudku městského soudu, tedy posouzení toho, zda je vůbec co přezkoumávat.

[21] Městský soud se k žalobnímu bodu (nesprávné poučení o předkupním právu) vyjádřil v bodech [49] a [51] rozsudku. Potvrdil přitom správnost závěrů žalovaného (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005 – 130).

[22] Rozsudek městského soudu je proto přezkoumatelný. Kasační soud se proto mohl soustředit na námitky vadnosti řízení před správním orgánem takové povahy, že to mohlo mít vliv na zákonnost rozhodnutí, pročez měl městský soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušit, včetně otázky nesprávného posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

[23] Projednávanou věcí se od začátku line jako červená nit otázka, zda je mezi nesprávným poučením o možnosti využít předražek dle § 336ja o. s. ř. vysloveným správcem daně v dražební vyhlášce, rozhodnutím o udělení příklepu, chováním stěžovatelky a následnými procesními kroky správce daně příčinná souvislost (tato námitka byla vznesena jak v žalobě [v bodu 3.2], tak i v doplnění odvolání [v III. části] – je proto přípustná).

[24] Je, a to dokonce zcela zjevná.

[25] Předražek prezentuje metodu možného zvýšení dražebního výtěžku známou již z dob Rakousko-Uherska [srov. § 195 zákona č. 79/1896 ř. z., o řízení exekucním a zajišťovacím (rakouský exekuční řád)]. Do českého právního řádu byl předražek zaveden novelou o. s. ř. provedenou zákonem č. 396/2012 Sb., který nabyl účinnosti k 1. 1. 2013. Chrání zejména práva povinného (vlastníka dražené věci), věřitele, jakož i dalších osob zainteresovaných na co možná nejvyšším výtěžku dražby.

[26] Dle § 336ja odst. 1 o. s. ř. platí, že „[n]ejde-li o osoby uvedené v § 336h odst. 4, může každý do 15 dnů ode dne zveřejnění usnesení o příklepu soudu písemně navrhnout, že vydraženou nemovitost chce nabýt alespoň za částku o čtvrtinu vyšší, než bylo nejvyšší podání (předražek). Návrh musí obsahovat náležitosti podle § 42 a podpis navrhovatele musí být úředně ověřen. Návrhy vede soud odděleně a zařadí je do spisu teprve po uplynutí lhůty podle věty první.“

[27] Jestliže zákonodárce v citované novele o. s. ř. upravil institut *předražku* nově zaváděný do procesního práva, musel pamatovat na jeho použitelnost v přechodném období a respektovat, že s ním nepřichází do vakua, nýbrž do prostředí velkého množství běžících exekučních řízení. Použil tedy standardní přechodná ustanovení akcentující procesní jistotu účastníků těchto řízení i orgánů, před nimiž řízení probíhají, tak, že stanovil v čl. II, že *řízení zahájená přede dnem účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních právních předpisů*. Novela nabyla účinnosti dne 1. 1. 2013. V posuzovaném případě se tato přechodná ustanovení uplatní. Rozhodující je zde skutečnost, že exekuční příkaz byl vydán dne 1. 10. 2012. Tím byla zahájena daňová exekuce a zahájeno exekuční řízení (srov. § 178 daňového řádu).

[28] Z ustálené judikatury Nejvyššího soudu (usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. dubna 2006, sp. zn. 20 Cdo 2345/2005) vyplývá, že (důraz přidán) „[n]emožnost zúčastnit se dražby je důvodem ke změně usnesení soudu prvního stupně o příklepu zejména tehdy, jestliže v důsledku nezákonného postupu soudu byl vyloučen z účasti na dražbě dražitel

(nikoliv povinný, který dražitelem být nemůže). Při nařízení dražebního jednání soud poruší zákon například tehdy, jestliže vydal dražební vyhlášku, ačkoliv usnesení o ceně (§ 336a odst. 1 o.s.ř.) dosud nenabýlo právní moci, jestliže dražební vyhláška neobsahovala všechny stanovené výroky, popřípadě některý z výroků byl v ní uveden v rozporu se zákonem, což vedlo (mohlo vést) k tomu, že účastník neuplatnil do zahájení dražebního jednání svá práva. Při provedení dražby je zákon porušen například tím, že soud neumožnil dražit všem oprávněným dražitelům, jestliže neudělil příklep dražiteli, jehož předkupní právo bylo prokázáno a který učinil stejné nejvyšší podání jako vydražitel, jestliže soud neumožnil přítomným při dražbě podat námitky proti příklepu, jestliže soud neodročil jednání, ačkoliv tak učinit měl, neboť nebyly splněny podmínky k provedení dražby. Konkrétní porušení zákona při nařízení dražebního jednání nebo při provedení dražby musí být navíc v příčinné souvislosti s udělením příklepu vydražiteli (k příklepu by nedošlo, pokud by se soud takových porušení v dané věci vyvaroval).“ Nejvyšší soud ve svých rozhodnutích (usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 9. 2019, sp. zn. 20 Cdo 1048/2019) také setrvale uvádí, že jestliže „při nařízení dražebního jednání nebo při provedení dražby došlo k porušení zákona, které je v příčinné souvislosti s udělením příklepu vydražiteli, je to důvodem pro změnu rozhodnutí o příklepu tak, že se neuděluje.

[29] Vadné poučení o možnosti využití § 336ja o. s. ř. v dražební vyhlášce je objektivně způsobilé zasáhnout jednání dražitelů a i zcela zvrátit výsledek dražby. Dražitelé totiž mohou záměrně ustát ve zvyšování ceny v dražbě, a to s ohledem na řadu zcela racionálních faktorů (od pokynů klienta, nedostatečné hotovosti, nejistoty ohledně možnosti úvěrování dalšího zvýšení dražební nabídky, až po spekulace ohledně vývoje dražby při ukončení zvyšování nabídky v určitém okamžiku apod.) a po skončení dražby s časovým odstupem stanovit svou konečnou dražební nabídku (předražek). Dražitelé se také vůbec nemusí dražby účastnit s tím, že vyhodnotí nejvyšší dražební podání a nabídnou až předražek. V projednávané věci navíc nejde o pouhou spekulaci. Nabídka předražku byla stěžovatelkou učiněna a předražek byl reálně a včas uhrazen.

[30] Nesprávné poučení o možnosti nabídky předražku, tedy nesprávné uvedení předpokladů (podmínek) pro nabytí vlastnického práva, je vadou dražební vyhlášky [srov. § 199 odst. 2 písm. g) daňového řádu, srov. i znění § 336b odst. 1 písm. h) o. s. ř.], tedy postupu správce daně v řízení, která v projednávané věci měla vliv na zákonnost rozhodnutí o udělení příklepu (zkrátila přinejmenším stěžovatelku na jejich právech). Bylo také způsobilé vyloučit z dražby potenciální dražitely, kteří počítali s možností využít předražku po skončení dražby (což se fakticky týká i případu stěžovatelky, která učinila nabídku předražku).

[31] V projednávané věci navíc správce daně nejenom že vadně dražitele poučil již v dražební vyhlášce, ale v průběhu dražby správnost dražební vyhlášky (tedy včetně poučení o předražku) potvrdil [srov. bod 7 písm. d) protokolu o průběhu dražby nemovitých věcí ze dne 9. 6. 2014, č. j. 3575129/14/2010-25201-109657]. Žalobkyně se uděleným poučením řídila, navrhla předražek a složila jej na účet správce daně (srov. bod [4] výše). I správce daně se dále choval, jako by se pohyboval v relevantním právním prostředí a dokonce do něj „pozval“ další aktéry. Vyzval dne 10. 6. 2014 dle § 336ja odst. 3 o. s. ř. vydražitele, aby (do 3 dnů) sdělil, zda zvyšuje své nejvyšší podání na částku nejvyššího předražku. Je tedy zjevné, že nejenom stěžovatelka (a potenciálně i všechny

osoby účastny dražby včetně vydražitele), ale zejména samotný správce daně, měli za to, že v projednáváné věci lze předražku využít.

[32] V rozhodnutí o udělení příklepu se správce daně svým pochybením vůbec nezabýval, ačkoliv bylo rozhodnutí vydáno až po učinění nabídky předražku (vydaném dne 11. 6. 2014, tedy o den později, než učinil výzvu dle § 336ja o. s. ř.) a muselo být mu zjevné, že předražek byl navržen a zaplacen s ohledem na jeho předchozí vadný postup.

[33] Městský soud pochybil (podal nesprávný výklad práva), pokud neshledal příčinnou souvislost mezi udělením příklepu a poučením o možnosti učinit nabídku předražku [nesprávným uvedením předpokladů (podmínek) pro nabytí vlastnického práva]. Nelze také přehlédnout, že ačkoliv byla osoba zúčastněná na řízení v řízení před městským soudem procesně aktivní, nenalézá tato její aktivita žádný odraz v odůvodnění rozsudku městského soudu (a to ani v reprodukční části).

[34] Rozhodnutí správce daně a žalovaného tvoří jeden celek (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 16. 12. 2009, č. j. 7 Afs 36/2008 - 134, č. 2026/2010 Sb. NSS). Žalovaný se nesprávným poučením zabýval, avšak se s otázkou vypořádal obdobně jako soud – nenalezl příčinnou souvislost mezi nesprávným poučením a udělením příklepu. Jeho rozhodnutí tak není bez dalšího nepřezkoumatelné (stejně jako rozhodnutí o udělení příklepu), ale pochybení, které mu je vytýkáno, zasahuje přímo do jádra rozhodnutí o udělení příklepu (zákonosti dražebního řízení, resp. i navazujícího udělení příklepu); nelze jej proto zhojit jinak než zrušením právě i rozhodnutí o udělení příklepu (rozhodnutí správního orgánu I. stupně) a nařízením nové dražby. Zrušením dražby se vlastnické právo navrácí do svého stavu před jejím konáním. Ačkoliv tak dochází k zásahu do vlastnického práva vydražitele, případně i dalších osob uspokojených z výtěžku dražebního jednání, nemohou tyto zájmy bez dalšího převážit nad soudní ochranou poskytovanou právu stěžovatelky (resp. všech osob, jejichž práva jsou dražbou a jejím výsledkem dotčena) na zákonný průběh dražby, včetně požadavku na řádně vyhotovenou dražební vyhlášku se všemi výroky stanovenými v souladu se zákonem. V opačném případě, tedy přijetím závěru, že zrušením pravomocného rozhodnutí o příklepu soudem nedojde ke zvrácení účinku tohoto rozhodnutí, by opravné prostředky v řízení před soudem postrádaly smysl (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 6. 2017, sp. zn. 22 Cdo 3513/2016); stejně tak to platí i o prostředcích ochrany práv uplatnitelných před správními orgány a ve správním soudnictví.

[35] Na rozhodnutí o příklepu se v případě jeho zrušení soudem hledí jako by nikdy nebylo vydáno, což neodporuje čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 23. 10. 2018, sp. zn. III. ÚS 1500/18).

[36] Ostatně nelze klást stěžovateli k tíži, že správce daně či odvolací orgán nesprávně právně posoudili její výtky stran zákonosti provedené dražby, resp. rozhodnutí o příklepu. Osoba zúčastněná na řízení vlastnické právo nabytá na základě rozhodnutí o příklepu, vůči kterému byl v zákonném stanovené lhůtě podán řádný opravný prostředek (jeho zákonost byla přezkoumávána) a posléze i žaloba a kasační stížnost. Byla aktivním účastníkem řízení o odvolání, jakož i řízení před správními soudy. Muselo jí tedy být zřejmé, že důvod vzniku jejího vlastnického práva toliko může, ale nemusí, být v souladu se zákonem (nemohlo jí tak vzniknout legitimní očekávání či dobrá víra k takto nabytému

vlastnictví). Nabytí vlastnického práva na základě příklepu je totiž podmíněno nejenom úhradou dražebního podání a nabytím právní moci rozhodnutí o udělení příklepu, ale zejména platností rozhodnutí o příklepu [v projednávané věci správce daně nabytí vlastnictví dokonce podmínil marným uplynutím lhůty k podání nabídky předražku, alternativně nabytím právní moci usnesení o předražku či úhradou předražku na výzvu správce daně; tedy skutečnostmi, které v projednávané věci nenastaly]. Zruší-li odvolací orgán či soud rozhodnutí o příklepu, nedojde tak ke splnění základní podmínky vzniku vlastnictví příklepem – existenci řádného právního titulu nabytí vlastnictví (rozhodnutí o příklepu). Vlastnické právo v projednávané věci s ohledem na chybějící řádný titul převodu řádně nevzniklo.

[37] Výše uvedené však zcela jistě neubírá právo osoby zúčastněné na řízení (jakož i dalších osob) na uplatnění práva na náhradu škody v řízení dle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), případně jiných práv spojených s pochybením správních orgánů.

[38] Kasační soud konečně také neodhlédl od toho, že povinný, jakož i věřitel a účastníci dražby, nebyly osobami zúčastněnými na řízení dle § 34 s. ř. s., neboť městský soud s nimi stanoveným postupem nejednal S ohledem na skutečnost, že dražba byla posouzena jako nezákonná, však ani svými případnými podáními tyto osoby nemohly výsledek řízení jakkoliv ovlivnit (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 1 As 39/2004 – 75). Procesní práva osob zúčastněných na řízení tak sice byla dotčena, avšak nikoli v míře ovlivňující zákonnost napadeného rozsudku; k jeho zrušení došlo z jiných výše uvedených důvodů.

IV. Závěr a náklady řízení

[39] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou, a proto rozsudek městského soudu zrušil (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Protože již v řízení před městským soudem byly důvody pro zrušení rozhodnutí žalovaného a správního orgánu I. stupně, rozhodl soud tak, že za použití § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. současně zrušil i rozhodnutí žalovaného a správního orgánu I. stupně a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Takto může soud postupovat i bez návrhu stěžovatelky. Zruší-li Nejvyšší správní soud i rozhodnutí správních orgánů a vrátí-li věc k dalšímu řízení žalovanému, je tento správní orgán vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 78 odst. 5 s. ř. s.).

[40] Nejvyšší správní soud je posledním soudem, který o věci rozhodl, proto musí určit náhradu nákladů celého soudního řízení. Ve vztahu k výsledku celého soudního řízení je pak nutno posuzovat procesní úspěšnost účastníků řízení. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení § 120 s. ř. s. má úspěšný žalobce právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů proti účastníkovi řízení, který úspěch ve věci neměl. Z tohoto pohledu je nutno za úspěšného účastníka považovat stěžovatelku.

[41] Co se týče nákladů řízení o žalobě, ty spočívají v zaplaceném soudním poplatku ve výši 4.000 Kč (3.000 Kč za správní žalobu a 1.000 Kč za návrh na přiznání odkladného

účinku správní žalobě) a v odměně advokáta. Odměna advokáta zahrnuje tři úkony právní služby spočívající v přípravě a převzetí zastoupení, sepsání žaloby a podání návrhu na přiznání odkladného účinku [§ 11 odst. 1 písm. a) a d) a odst. 2 písm. a) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], a činí v dané věci 2 x 3.100 Kč [§ 7 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu] a 1x1.500 Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 11 odst. 2 a 3 advokátního tarifu], a paušální částku ve výši 300 Kč za každý úkon právní služby (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu), tedy 3x300 Kč. Odměna advokáta v řízení před městským soudem tak činí 8.650 Kč. Náklady řízení před městským soudem tedy celkově představovaly 12.650 Kč.

[42] Náklady řízení o kasační stížnosti spočívají v zaplaceném soudním poplatku ve výši 5.000 Kč a odměně advokáta, která zahrnuje odměnu za dva úkony právní služby [sepsání kasační stížnosti a sepsání vyjádření, § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu], tj. 2 x 3.100 Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu], a paušální částku ve výši 300 Kč za každý úkon (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu), tedy 2x300 Kč. Odměna advokátka činí 6.800 Kč. Celkově tedy náklady řízení před Nejvyšším správním soudem představovaly 11.800 Kč.

[43] Žalovaný je povinen stěžovatelce uhradit náklady řízení o žalobě i kasační stížnosti v celkové výši 24.450 Kč, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce stěžovatelky Mgr. Mojmíra Přívary, advokáta.

[44] Osoby zúčastněné na řízení mají dle § 60 odst. 5 s. ř. s. právo na náhradu jen těch nákladů, které jim vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jim soud uložil. V tomto řízení nebyly osobě zúčastněné na řízení uloženy žádné povinnosti, a proto soud rozhodl, že nemá právo na náhradu nákladů řízení. Ze stejného důvodu nemá osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu nákladů ani v řízení před městským soudem.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku n e j s o u opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. března 2020

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu